

Uttale om utgreiing av elevinspektørordninga og arbeidet med politisk sak frå elev- og lærlingombodet og mobbeombodet i Hordaland

Omboda ønskjer å komme med innspel til kva konsekvensar det kan få for elevane om elevinspektørstillinga fell bort, samt nokre fordelar og ulemper som lokalt handlingsrom og fleksibilitet kan innebere. Omboda vil kommentere to av hovudarbeidsoppgåvene til elevinspektørane: Elevrådskontakt og elevdemokrati, og arbeid med skulen sitt læringsmiljø.

Elevrådskontakt og elevdemokrati

Elevrådskontaktfunksjonen i vidaregåande skule er ikkje formalisert. Den er ikkje regulert av lov, forskrift eller læreplan. Det er heller ingen standard for kva kompetanse elevrådskontakten skal ha eller korleis kontaktpersonen i praksis skal følgje opp elevrådet. Utan eit vedtak om elevinspektør, eller liknande føringar, vil dette vere opp til den einskilde skule. Om det skulle bli tilfelle bør rolla som elevrådskontakt bli formalisert på kvar skule gjennom eit mandat som til dømes kan bli forhandla fram mellom elevrådet og rektor. Ein bør likevel ta med i betraktningen at slike lokale forhandlingar kan føre til ulike modellar på ulike skular, der elevane kan ende opp med å få ulik hjelp og støtte frå elevrådskontakten.

Lokalt handlingsrom og fleksibilitet kan vere bra, det kan til dømes vere lettare å bytte ut elevrådskontaktar som ikkje fungerer godt i rolla. Men på den andre sida, kva ligg til grunn når ein vel kven som skal vere elevrådskontakt? Det må vere kva som vil vere elevane, elevrådet og elevdemokratiet sitt beste som må vere utgangspunktet. Det må vere tilsette med engasjement og erfaring som er elevrådskontakt, ikkje ein tilsett som får fylt opp stillingsprosenten sin.

Det vil òg vere ei ulempe for organiseringa av elevrådet om det er stor utskifting frå år til år. Når det sjeldan er kontinuitet blant elevane i elevrådet, er det ein fordel med nokon som har erfaring med å legge til rette for eit velfungerande elevråd.

Arbeid med skulen sitt læringsmiljø

Med nytt kapittel 9A i opplæringslova har det blitt tydlegare kva som er skulen si plikt, når ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø. Alle tilsette på skulen har ei aktivitetsplikt, men rektor har hovudansvaret. Skuleeigar har det øvste ansvaret for at elevar har eit trygt og godt skulemiljø.

Rektor skal bli varsla ved mistanke eller kjennskap til at ein elev ikkje har det trygt og godt på skulen. Rektor kan gjennom delegering fastsette at ein annan person skal ta i mot varsel, men rektor vil likevel ha ansvaret for at varsel blir behandla på ein forsvarleg måte. Delegeringa må difor ta omsyn til formålet om at rektor skal ha ei overordna og fullstendig oversikt.

Rektor kan ikkje behandle arbeidet med kapittel 9A aleine. Elevinspektøren har i dag ei viktig rolle når det gjeld læringsmiljøarbeidet på skulane. Arbeidet med kapittel 9A er ei lovpålagt oppgåve som skulen må handtere med eller utan ei elevinspektørordning. Klassemiljøsaker og mobbesaker er som regel komplekse og krevj solid handteringskompetanse. Omboda meiner at det er viktig at **alle** tilsette har kompetanse og kunnskap om krenkingar og mobbing, men likevel bør det vere ei gruppe på kvar skule som har særleg kompetanse på kapittel 9A, skulemiljø og mobbing. Det bør vere ein leiar i gruppa som har eit særskilt ansvar, då det er særskilt viktig i disse sakene at ansvaret ikkje blir pulverisert. Elevane må vite kven dei kan gå til, og lærarar som har saker i eigen klasse må vite kvar dei kan få hjelp og råd. Vidare er det viktig at ein i slike saker har ein person som held i saka til eleven har det trygt og godt (det er diverre vanleg at ein avsluttar sakene for tidleg). Kven dette er vil variere frå sak til sak, det kan vere kontaktlærar, leiaren i ei eventuell kompetansegruppe eller elevinspektør.

Mobbeombodet i Hordaland har no blitt ei fast ordning og er ein del av fylkeskommunen si satsing for å følgje opp kapittel 9A. Mobbeombodet er ikkje berre eit lågterskeltilbod for elevar og lærlingar, men er òg ei støtte for skulane i vanskelege saker. Mobbeombodet er ikkje ein saksbehandlar, ho

skal ikkje inn å løyse saker, men rettleiar i sakene. Ombodet kan ikkje erstatte jobben som blir gjort på kvar skule.

Det ligg inne i statsbudsjettet for 2018 at ordninga med mobbeombod skal utvidast til å gjelde alle fylker/regionar frå hausten 2018. Ombodet skal då jobbe med barnehage, grunnskule og vidaregåande opplæring. Om dette går igjennom i Stortinget betyr det at mobbeombodet i framtida ikkje vil vere så tett på dei vidaregåande skulane som ho har vore dei to siste åra.